

LESSON - HOLY**(New Methods are its Fodder)**

Yoqubova Zulayho,

Master of the Pedagogical Institute of Karshi State University

ANNOTATION

The teaching method includes principles and methods that allow students to acquire knowledge by teachers. These strategies are determined in part by the subject being taught and in part by the nature of the learner. For a particular teaching method to be accurate and effective, it must be appropriate to the specific characteristics of the learner and the type of education he or she is to deliver. There are suggestions for designing and selecting teaching methods that should take into account not only the nature of the topic but also how students learn. In today's school, this is a trend that encourages a lot of creativity. It is well known that human development is through thinking.

Keywords: Methodology, science, education, pedagogy, lesson.

Annotatsiya

O'qitish usuli o'qituvchilar tomonidan o'quvchilarning bilim olishiga imkon beradigan printsiplar va usullarni o'z ichiga oladi. Ushbu strategiyalar qisman o'qitiladigan mavzuga va qisman o'quvchining tabiatiga qarab belgilanadi. Muayyan o'qitish usuli to'g'ri va samarali bo'lishi uchun u o'quvchining o'ziga xos xususiyatlariga va u olib kelishi kerak bo'lган ta'lim turiga mos kelishi kerak. O'qitish usullarini loyihalash va tanlash bo'yicha takliflar mavjud bo'lib, ular nafaqat mavzuning tabiatini, balki talabalarning qanday o'rganishlarini ham hisobga olishlari kerak. Bugungi muktabda bu ko'p ijodkorlikni rag'batlantirish tendentsiyasidir. Ma'lumki, inson taraqqiyoti tafakkur orqali bo'ladi.

**Kalit so`zlar:** Metodika, fan, ta`lim, pedagogika, dars

Kirish

O'qitishning yondashuvlarini keng ma'noda o'qituvchiga yo'naltirilgan va o'quvchiga qaratilgan deb tasniflash mumkin. Ta'limga o'qituvchiga yo'naltirilgan yondashuvda o'qituvchilar ushbu modeldagi asosiy vakolatli shaxs hisoblanadi. Talabalar "bo'sh idishlar" sifatida qaraladilar, ularning asosiy vazifasi ma'lumotni passiv ravishda (ma'ruzalar va to'g'ridan-to'g'ri ko'rsatmalar orqali) sinovdan o'tkazish va baholashdan iborat. O'quvchilarga bilim va ma'lumotlarni etkazish o'qituvchilarning asosiy vazifasidir. Ushbu modelda o'qitish va baholash ikkita alohida ob'ekt sifatida ko'rib chiqiladi. Talabalarning bilim olishi ob'ektiv baholangan testlar va baholashlar orqali o'lchanadi.[2] Ta'limga talaba-markazlashtirilgan yondashuvda, o'qituvchilar ushbu modeldagi nufuzli shaxs bo'lsa, o'qituvchilar va talabalar o'quv jarayonida teng darajada faol rol o'ynaydi. O'quvchining asosiy vazifasi o'quvchilarni o'rganish va materialni umumiy tushunishga yordam berish va yordam berishdir. Talabalarning o'rganishi baholashning rasmiy va norasmiy shakllari, jumladan, guruh loyihalari, talabalar portfoliolari va sinf ishtiroti orqali o'lchanadi. O'qitish va baholash o'zaro

bog'liq; Talabalarning bilim olishi o'qituvchining ko'rsatmasi davomida doimiy ravishda o'lchanadi. Ko'p qo'llaniladigan o'qitish usullari sinfda qatnashish, ko'rsatish, o'qish, yodlash yoki ularning kombinatsiyasini o'z ichiga olishi mumkin.

Adabiyotlar tahlili va metodologiyasi

Ma'ruza usuli bir nechta o'qitish usullaridan biridir, garchi maktablarda u odatda asosiy hisoblanadi. Ma'ruza usuli muassasa uchun qulay va tejamkor, ayniqsa kattaroq sinf xonalarini bilan. Shuning uchun ma'ruza o'qish ko'pchilik kollej kurslari uchun standart bo'lib, sinfda bir vaqtning o'zida bir necha yuz talaba bo'lishi mumkin; Ma'ruza o'qish professorlarga bir vaqtning o'zida eng ko'p odamlarga eng umumiy tarzda murojaat qilish va shu bilan birga dars rejasiga muvofiq o'zlari uchun eng muhim deb hisoblagan ma'lumotlarni etkazish imkonini beradi. Ma'ruza usuli o'qituvchi yoki o'qituvchiga talabalarni nashr etilmagan yoki tayyor bo'lмаган materiallar bilan tanishtirish imkoniyatini bersa-da, talabalar o'rganishga to'sqinlik qilishi mumkin bo'lган passiv rol o'ynaydi. Bu usul katta sinflar bilan muloqotni osonlashtirsada, o'qituvchi doimiy va ongli ravishda talabalar muammolaridan xabardor bo'lish uchun harakat qilishi va talabalarni og'zaki fikr bildirishga jalb qilishi kerak. Agar o'qituvchi samarali yozish va nutq qobiliyatiga ega bo'lsa, u fanga qiziqish uyg'otish uchun ishlatilishi mumkin. Ko'rgazmalilik, ya'ni murabbiylik uslubi yoki Lecture-cum-Demonstration usuli deb ham ataladi, bu misollar yoki tajribalar orqali o'rgatish jarayonidir. Ramka ma'lumot berish va qanday qilib ko'rsatishning ta'lif strategiyalarini aralashtirib yuboradi. Masalan, fan o'qituvchisi o'quvchilarga tajriba o'tkazish orqali fikrni o'rgatishi mumkin. Ko'rgazmali dalillar va tegishli asoslар kombinatsiyasi orqali haqiqatni isbotlash uchun ishlatilishi mumkin.

Namoyishlar yozma hikoya va misollarga o'xshaydi, chunki ular talabalarga taqdim etilgan ma'lumotlar bilan shaxsan bog'lanish imkonini beradi. Faktlar ro'yxatini eslab qolish - bu alohida va shaxsiy bo'lмаган tajriba, ko'rsatish orqali etkazilgan bir xil ma'lumot esa shaxsan o'zaro bog'liq bo'ladi. Namoyishlar o'quvchilarining qiziqishini oshirishga va xotirani saqlashni kuchaytirishga yordam beradi, chunki ular faktlar va ushbu faktlarning real hayotda q'llanilishi o'rta sidagi bog'liqlikni ta'minlaydi. Boshqa tomondan, ma'ruzalar ko'pincha bog'langan o'rganishdan ko'ra ko'proq faktik taqdimotga qaratilgan.

Mulohaza va takliflar

Ko'rgazmali metodning afzalliklaridan biri o'quv jarayonini qiziqarli qilish uchun turli formatlar va o'quv materiallarini o'z ichiga olish qobiliyatini o'z ichiga oladi. Bu esa o'quvchilarining bir qancha his-tuyg'ularining faollashishiga olib keladi, o'rganish uchun ko'proq imkoniyatlar yaratadi. Yondashuv o'qituvchi uchun ham foydalidir, chunki u ham guruh, ham individual o'qitishga moslashadi. Ko'rgazmali o'qitish matematika, fan va san'atni o'qitishda samarali bo'lishi mumkin bo'lsa-da, o'quvchilarining individual ehtiyojlarini qondirishni talab qiladigan sinf sharoitida samarasiz bo'lishi mumkin. Hamkorlik talabalarga bir-biri bilan suhbatlashish va boshqalarning fikrini tinglash orqali o'quv jarayonida faol ishtirok etish imkonini beradi. Hamkorlik talabalar va o'rganish mavzusi o'rta sida shaxsiy aloqani o'rnatadi va bu o'quvchilarga shaxsiy nuqtai nazardan kamroq fikr yuritishga yordam beradi. Guruh loyihalari va muhokamalari ushbu o'qitish usuliga misol bo'la oladi.

O'qituvchilar talabalarining jamoa bo'lib ishlash qobiliyatlarini, etakchilik qobiliyatlarini yoki taqdimot qibiliyatlarini baholash uchun hamkorlikdan foydalanishlari mumkin.

Hamkorlikdagi munozaralar turli shakkarda bo'lishi mumkin, masalan, baliq ovlash bahslari. O'qituvchilar talabalarga hamkorlik qilish bo'yicha ko'rsatmalar berishlari muhimdir. Bu ularga tinglash va bahslashishga qarshi argumentatsiyadan qanday foydalanish kabi suhbat qoidalarini o'rgatishni o'z ichiga oladi.[9] Bir oz tayyorgarlikdan so'ng va aniq belgilangan rollar bilan muhokama darsning katta qismini tashkil qilishi mumkin, o'qituvchi faqat oxirida yoki keyingi darsda qisqacha fikr-mulohaza beradi.

O'qituvchilar uchun hamkorlikda o'rganish bo'yicha maslahatlar va strategiyalarning ayrim misollari; ishonchni mustahkamlash, guruhdagi o'zaro munosabatlarni o'rnatish, tanqidchilarni yodda tutish, o'rganishning har xil turlarini o'z ichiga olish, real muammolardan foydalanish, baholashni ko'rib chiqish, testdan oldingi va keyingi test yaratish, turli strategiyalardan foydalanish, talabalarga so'rov va texnologiyadan foydalanishda yordam berish. osonroq o'rganish uchun.

Sinf muhokamasi

Sinfda hamkorlikda o'qitishning eng keng tarqagan turi bu sinfda muhokama qilishdir. Bu, shuningdek, sinfni boshqarishning demokratik usuli bo'lib, unda har bir o'quvchiga o'zaro muloqot qilish va o'z fikrlarini bildirish uchun teng imkoniyat beriladi. Sinfda bo'layotgan munozarani o'qituvchi yoki talaba olib borishi mumkin. Muhokama taqdimot yoki namoyishdan keyin ham bo'lishi mumkin. Sinfdagagi munozaralar o'quvchilarning tushunishini kuchaytirishi, ilmiy mazmunga kontekst qo'shishi, o'quvchilarning dunyoqarashini kengaytirishi, qarama-qarshi qarashlarni ta'kidlashi, bilimlarni mustahkamlashi, ishonchni mustahkamlashi va o'rganishda hamjamiyatni qo'llab-quvvatlashi mumkin. Darsda mazmunli va qiziqarli munozaralar o'tkazish imkoniyatlari kurs mavzusi va formatiga qarab juda xilma-xil bo'lishi mumkin. Rejalashtirilgan sinf muhokamasini o'tkazish uchun motivatsiyalar barqarorligicha qolmoqda. O'quvchilar o'rtasida ko'proq savollarni o'rganish, olingan ma'lumotlarni izohlash, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish uchun savollar yordamida "Biz bundan oldinga qadam tashlay olamizmi? "Sizningcha, qanday echimlar bu muammoni hal qilishi mumkin?;" "Bu biz o'rgangan narsalarga qanday aloqasi bor..?;" "... o'rtasidagi farq nima?;" "Bu sizning tajribangiz bilan qanday bog'liq?;" "Sizningcha, nima sabab bo'ladi ....?;" "...ning oqibatlari qanday?"

Xulosa

Bundan ko'rinish turibdiki, "birinchi kurs oliy ta'limda o'qitish strategiyalarining ta'lim strategiyalariga ta'sirini e'tibordan chetda qoldirib bo'lmaydi yoki ortiqcha izohlab bo'lmaydi, chunki talabalarining shaxsiyati va akademik motivatsiyasining ahamiyati, shuningdek, talabalar nima uchun ular shunday o'rganishlarini qisman tushuntiradi" Donche yuqoridagi sarlavhalarda aytilgan oldingi fikrlarga qo'shiladi, lekin u, shuningdek, talabaning shaxsiyati ularning o'rganish uslubiga hissa qo'shishiga ishonadi.

ADABIYOTLAR RO'YHATI

1. Abdullayev A.X., Ametov A.K. Kadrlar tayyorlash milliy dasturi falsafasi va davlat ta'lim standartlarini o'rganish bo'yicha o'quv qoilanma. T.: 2003.
2. Azizzoxjaeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat, T.: 2003.

3. Ахунова Г.Н. Образовательная технология по курсу «Маркетинг в сфере образования» Т.: «IQTISOD-MOLIYA», 2005.
4. Беспалко В.П. Слагаемые педагогической технологии. М: Педагогика, 1999.
5. Benjamin Bloom et al., eds., Taxonomy of Educational Objectives, Handbook J: Cognitive Domain (New York: Mk. Kay, 1956).
6. Vahobov A., Ibrohimov A.T., Ishonqulov N. F. Moliyaviy va boshqaruv tahlili. T.: «Sharq» nashriyot-matbaa aksiyador-lik kompaniyasi bosh tahririyati, 2005.
7. Гулямов С.С., Мирбартова Л.И., Абдуллаев А.Х. Новые педагогический технологии. Рекомендации по организации дистанционного обучения (Под ред. акад. Гулямова.